

Stockholms stads drättselnämnd

och i samband därmed stående institutioner.

Drättselnämnden.

Stadshuset (Pa: Fack, Sth 1; postgiro-konto nr 90); t. 54 05 00 (växel). Drättselnämndens ordinarie sammanträden hållas i regel varje tisdag kl. 14 (under juli och augusti månader inskränkes antalet sammanträden).

I Stockholm handlades kommunens medelsförvaltning i äldre tid av magistraten, sedan år 1672 närmast av dess handelskollegium (jfr sid. 71). Vid sidan av magistraten uppstodo så småningom vissa andra medelsförvaltande organ av kommunal karaktär, främst borgerskapets bemedlingskommission (jfr sid. 108). År 1813 överflyttades den av magistratens handelskollegium handhavda kommunala medelsförvaltningen till den nyinrättade drättselkommissionen (jfr sid. 109).

Då Stockholm fick sin nya kommunalförordning år 1862, sammanfördes stadens egentliga drättselväsende och ett stort antal andra ärenden enligt föreskrift i förordningen till en särskild nämnd, Stockholms stads drättselnämnd, som trädde i verksamhet den 1 januari 1864 (jfr sid. 110). Denna nämnd arbetade ursprungligen, oavsett pleniären, på tre avdelningar, av vilka den första, som övertog drättselkommissionens och bemedlingskommissionens uppgifter, handlade det egentliga drättselväsendet, eller alla de bestyr, vilka icke uppdragits åt de övriga avdelningarna, den andra, som övertog inkvarteringskommissionens, brandvaktsskasead-ministrationens och båtsmanshållskommissionens åligganden, behandlade frågor rörande inkvartering, brandvaks- och båtsmanshåll samt militärkompaniet och den tredje, som utgjorde en fortsättning av gatulägnings- och lyshållningsstyrelsen samt vattenledningsdirektionen, handlade ärenden, som rörde gatuläggning, lyshållning och vattenledning. Ordet fördes av överståthållaren, då han var tillstädes. Alla framtällningar från avdelningarna till stadsfullmäktige eller annan myndighet gingo genom nämnden in pleno. Nämnden sammanträdde första gången den 1 april 1864. I samband med att nämnden år 1883 erhöll ny instruktion inskränktes avdelningarna till två, valda omedelbart av stadsfullmäktige för två kalenderår. Med bibehållande av överståthållarens rätt att föra ordet, då han var tillstädes,ingo nämnden och avdelningarna rätt att utse vardera sin ordförande. Första avdelningen handlade stadens penningförvaltning och övriga ärenden, som ålaga nuvarande drättselnämnden

ävensom stadens fastighetsförvaltning, brand- och renhållningsväsen; andra avdelningen hade i huvudsak samma verksamhetsområde som nuvarande gatunämnden (utom brand- och renhållningsväsen), dessutom handlade den ärenden rörande hus- och hamnbyggnader samt vattenledningsverket. År 1894 överflyttades ärendena rörande stadens renhållning från första till andra avdelningen.

Jämsides med behovet av större enhetlighet i den kommunala finansförvaltningen framträdde emellertid önskvärdheten av drättselnämndens ombildning till en verklig stadens finansstyrelse, befriad så långt som möjligt från uppgifter av icke direkt finansiell karaktär. Det första steget i denna riktning blev inrättandet av en särskild fastighetsnämnd, vilken år 1919 övertog den förut av drättselnämnden utövade förvaltningen av stadens fasta egendom (jfr sid. 162). Reformen genomfördes därefter fullständigt i samband med den allmänna omorganisationen av den centrala stadsförvaltningen år 1920 (jfr sid. 124). Därvid skedde en genomgripande omorganisation av drättselnämndens verksamhetsområde. Sälunda utbrötös från detta de verk och inrättningar, som dittills närmast lytt under nämndens andra avdelning, och förlades under en särskild, nyinrättad nämnd, kallad gatunämnden; dock med undantag av byggnadskontorets arkitektur- och hamnavdelningar samt vattenledningsverket, vilka överflyttades till resp. fastighetsnämnden, hamnstyrelsen och den likaledes vid denna tidpunkt nyinrättade industriverksstyrelsen (jfr sid. 188, 227 o. 250). Även brandväsendet överfördes till den nya gatunämnden. I samband med genomförandet av ändrad organisation av stadens revisionsväsen överflyttades slutligen det dittills under drättselnämnden sorterande revisionskontoret år 1931 till det nyinrättade revisionsutskottet.

Den ställning och organisation som drättselnämnden fick i samband med den kommunala omorganisationen år 1920 har nämnden i stort sett alltjämt.

I anslutning till den nya kommunallagen för Stockholm antogo stadsfullmäktige den 28 oktober 1957 reglemente för drättselnämnden. Detta fastställdes av k. m:t den 20 december 1957 och trädde i kraft den 1 januari 1958.

Om ärende, som beretts anorledes än av drättselnämnden, avser avhållande eller inköp av fast egendom eller därifrån härflytande rättighet eller eljest av särskild vikt för stadens ekonomi, skall enligt kommunallagen tillfälle läm-

nas nämnden att avgiva yttrande i ärendet, innan det företages till avgörande av stadsfullmäktige.

Drätselnämnden är enligt reglementet stadens finansstyrelse och utgör organ för stadens penningförvaltning och räkenskapsföring. Det tillkommer sålunda drätselnämnden att handha ledningen av stadens kassa- och räkenskapsväsen och härutinnan meddela anvisningar för de övriga stadens nämnder, som omhänderha kommunala medel; att handha medelsförvaltning, som enligt särskilda författningar tillkommer annan nämnd, där stadsfullmäktige efter nämndens hörande så beslutat; att förtlöpande föra räkenskaper över de medel den har om händer; att inom tid, som stadsfullmäktige bestämma, för varje år sammanfatta och avsluta stadens räkenskaper; att inom ramen av stadens underställningsfria lånerätt å stadens vägnar upptaga tillfälliga lån för genomförande av utgifts- och inkomststaten eller för tillhandahållande av förlagsmedel i enlighet med stadsfullmäktiges beslut; att jämlikt stadsfullmäktiges bemyndigande i övrigt å stadens vägnar upptaga lån; att, där ej annat är stadgat, uppbära, förvalta och redovisa de medel, vilka härflyta av stadens förmögenhet eller inkomstgivande rättighet eller tillkomma staden från staten eller eljest eller anskaffas genom uttaxering eller annorledes; att bestrida i vederbörlig ordning beslutade utgifter samt tillse, att behovet av penningmedel stadse kan behögen tillgodoses; att följa tillämpningen av stadsfullmäktiges beslut angående stadens utgifter och inkomster; att, där ej annat är stadgat, förvalta stadens ävensom förutvarande förmyndarkammarens i Stockholm fonder eller under stadens vård ställda stiftelser; att, där sådan fond eller stiftelse förvaltas av annan stadens nämnd, på begäran av sådan nämnd handha fondens eller stiftelsens tillgångar; att på uppdrag av annan stadens nämnd förvara värdehandlingar, som sådan nämnd för stadens räkning innehar; att inom sitt förvaltningsområde lämna stadsfullmäktige, stadskollegiet, vederbörande borgarråd, stadskansliet och stadens nämnder det biträde, som av dem äskas; samt att i övrigt fullgöra de uppdrag, som av stadsfullmäktige eller stadskollegiet överlämnas till drätselnämnden.

Inom ramen för det anslag, som stadsfullmäktige årligen ställa till drätselnämndens förfogande för ändamålet, äger drätselnämnden att på framställning av annan nämnd medgiva överskridande av nämnden anvisat anslag, som ej skall utgå av lånemedel, om överskridandet icke är av större betydelse eller saken icke tål uppskov. Finner drätselnämnden sig icke böra lämna sådant medgivande skall drätselnämnden, där vederbörande nämnd det äskar, överlämna framställningen till stadsfullmäktige för avgörande. Begär nämnd tillägg till anslag, som anvisats att utgå av lånemedel, åligger det drätselnämnden att med eget yttrande överlämna framställningen till stadsfullmäktige.

Enligt av stadsfullmäktige antagna föreskrifter rörande medelsförvaltning m. m. samt särskilt beslut av fullmäktige skall stadens huvudbok, avslutad för kalenderår, tillika med nämndens övriga räkenskaper senast den 1 därpå följande juni överlämnas till revisionskontoret. För granskning av nämndens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige varannat år i december fem revisorer för de två nästföljande åren jämte tre suppleanter för dem.

Drätselnämndens utredande och verkställande organ för fullgörande av dess uppgifter såsom stadens finansstyrelse är k a m m a r k o n t o r e t, vars chef är drätseldirektören. Under nämnden lyder jämväl a u k t i o n s v e r k e t, med auktionsdirektören som chef. Vid nämndens sammanträden skall drätseldirektören närvara med rätt att deltaga i överläggningarna samt att därvid framställa förslag och få sin mening antecknad i protokollet. Motsvarande befogenhet har auktionsdirektören för sitt förvaltningsområde.

Nämnden består av, förutom ordförande, som är ordföranden i borgarrådsberedningen, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter för åren 1961—1962 ägde rum den 8 december 1960.

Författningar. Kommunallag för Stockholm 1 mars 1957 (Kf 1957: nr 66), med ändr. Reglemente för Stockholms stads drätselnämnd, fastställt av k. m. t 20 dec. 1957 (Kf 1957: nr 68), med ändr. Föreskrifter rör. medelsförvaltning, kassarörelse och räkenskaper inom Stockholms stads förvaltning, antagna av SF 27 jan. 1958 (Kf 1958: nr 1).

Stat 1962.

	Drift- budgeten	Kapital- budgeten
Skattemedel		
Utgifter	15 453 800	—
Inkomster	9 599 300	—
Överskjutande utgifter	5 854 500	—
Av överskjutande utgifter på driftbudgeten hänfö- r sig till		
kammarkontoret	kr. 4 230 900	900
auktionsverket	»	10 900
diverse centralt redovisade bi- dragsfrågor m. m.	»	1 612 700

Drätselnämndens ledamöter.

Ordförande.

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

*Lind, B., redaktör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

- *Carlson, K. Sören, personalchef, stadsfullm.
- *Forsberg, K. W. G., förbundsordförande, stadsfullm.
- *Hjerne, K. G., direktör, stadsfullm.
- *Karlsson, G. Verner, stationsförman, stadsfullm.
- *Palme, E. R. C., direktör, stadsfullm.

Suppleanter¹⁾.

- *Andersson, Sten S., sekreterare, stadsfullm.
- *Carlberg, O. Ch., underinspektör, stadsfullm.
- *Hagstrand, f. Söderborg, Ulla, fru, stadsfullm.
- *Leissner, T. Å., byrådirektör, stadsfullm.
- *Lundgren, f. Hallberg, Ann-Margret, tf. byrådirektör, stadsfullm.
- *Winther, O. W. G., förste kanslissekreterare, stadsfullm.

Sekreterare (8,280 kr.).

Lundin, E. F., tf. finanssekreterare (se sid. 131).

Drätselnämndens delegerade²⁾.

Drätselnämnden äger uppdraga åt särskild inom densamma bildad avdelning (delegation) eller åt ledamot av nämnden eller åt förvaltningschef, lydande under nämnden, att å nämndens vägnar fatta beslut i vissa förvaltningsärenden. Beslut, som fattats på grund av sådant drätselnämndens uppdrag, skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde. Ärenden må icke av delegation företagas till avgörande, såvitt icke samtliga ledamöter äro närvarande och om beslutet ense. Framställning eller yttrande till stadsfullmäktige må icke beslutas annorledes än av nämnden samfällt.

Överskridandedelegerade

(för vissa enklare anslagsöverskridanden, beviljande av förlagsmedel samt medgivande att anordna förskottskassa).

Mehr, Hj. L., med drätseldirektören och finanssekreteraren som föredragande.

¹⁾ Vid förfall för ledamöterna skola suppleanterna enligt beslut av stadsfullmäktige inträda i följande ordning: för ordföranden samt ledamöterna Forsberg, Verner Karlsson och Sören Carlson suppleanterna Andersson, Winther, Lundgren, Carlberg, Hagstrand och Leissner; för vice ordföranden och ledamoten Palme suppleanterna Leissner, Carlberg, Hagstrand, Andersson, Winther och Lundgren, för ledamoten Hjerne suppleanterna Carlberg, Hagstrand, Leissner, Andersson, Winther och Lundgren.

²⁾ Delegerade äro utsedda för tiden intill drätselnämndens första sammanträde år 1963.

Lånedelegerade

(för beredning av frågor om upptagande av lån och placering av stadens tillgängliga medel m. m.).

Mehr, Hj. L., ordf.; Hjerne, K. G.; Karlsson, G. Verner; Palme, E. R. C.; Winther, O. W. G.

Suppleanter: Leissner, T. Å.; Carlson, K. Sören.

Nöjesskattedelegerade

(för ärenden rörande befrielse från erläggande av nöjesskatt).

Tjänsteförrättande drätseldirektören, ordf.; Carlberg, O. Ch.; Carlson, K. Sören; Forsberg, K. W. G.; Palme, E. R. C.

Suppleanter: Andersson, Sten S.; Leissner, T. Å.

Tjänstedelegerade

(för beredning av frågor rörande tjänstetillsättningar m. m.).

Mehr, Hj. L., ordf.; Lind, B.; Karlsson, G. Verner.

Fondfastighetsdelegerade

(för förvaltningen av donationsfondernas bostadsfastigheter).

Stadig, A. G., ordf.; Carlberg, O. Ch.; Lundgren, f. Hallberg, Ann-Margret; Palme, E. R. C.

Delegerade för översyn av bostadskostnaderna.

Betr. denna delegation, som är gemensam för drätselnämnden och fastighetsnämnden, se sid. 164.

Drätselnämndens ombud i Aktiebolaget Stockholms tomträttskassa

(för kontroll å till säkerhet för stadens borgen pantförskrivna inteckningar).

Karlsson, G. Verner.

Ersättare: Tjänsteförrättande fondkamreren.

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 128).

Drätselnämndens kansli.

Stadshuset, 1 tr. (Pa: Fack, Sth 1); t. 54 05 00 (växel); expeditionstid: 8,30—16,30, lördagar och dag före helgdag 8,30—13,30 (april—september lördagar stängt).

Drätselnämndens kansli förestås av sekreteraren. Honom åligger bl. a.: att för föredragning bereda till drätselnämndens handläggning hörande ärenden, att föra protokoll vid nämndens sammanträden, samt att uppsätta beslutade skrivelser och utlåtanden m. m.

DN

Sekreterare.

Lundin, E. F., tf. finanssekreterare (se sid. 131).

Kontorsassistent (12).

Pettersson, H. M. (Maja).

Ett kontorsbiträde.

Förtroendeläkare.

Vakant, tf. Axelsson, B. A. (se sid. 159).

Kammarkontoret.

Stadshuset (drätseldirektören, drätselkammaren och exp.: 2 tr.) (Pa: Fack, Sth 1; postgirokonton nr 90); t. 54 05 00 (växel); expeditionstid: 8—16,15, lördagar och dag före helgdag 8—13 (april—september fredagar 8—15,45, lördagar stängt). Kassa-kontoret: 9,30—15, lördagar och dag före helgdag 9,30—13 (april—september lördagar stängt).

Stadens räkenskapsväsende m. m. handhades tidigare av magistratens handelskollegium (jfr sid. 71), vars främste tjänsteman var stadskamreraren, vilken titel förekom redan år 1673. År 1813 överfördes stadskamreraren och hans kontor till den detta år inrättade drätselkommissionen och år 1864 till drätselnämnden. Titeln stadskamrerare ändrades år 1958 till drätseldirektör.

De olika avdelningarna av drätselnämnden hade till en början sina särskilda räkenskapskontor (kammarkontor) och särskilda kassor. År 1880 sammanslogos dessa till ett enda kontor, numera benämnt Stockholms stads kammarkontor.

Kammarkontoret är drätselnämndens utdände och verkställande organ för fullgörandet av nämndens uppgifter såsom stadens finansstyrelse. Jämlikt de av stadsfullmäktige den 27 januari 1958 antagna föreskrifterna rörande medelsförvaltning, kassarörelse och räkenskaper inom Stockholms stads förvaltning och den av drätselnämnden den 26 januari 1932 fastställda instruktionen för kammarkontoret, med senare ändringar, förvaltar kontoret å nämndens vägnar till staden inflytande medel, ombesörjer av nämnden beslutad upplåning, bestrider stadens vederbörligen beslutade utgifter samt för och avslutar på grundval av uppgifter från övriga nämnder stadens huvudbok, som skall vara avslutad före den 1 juni, jämte övriga för budgetredovisningen eller eljest erforderliga gemensamma räkenskaper.

Förutom drätselnämndens och finansförvaltningens räkenskaper handhar kammarkontoret jämväl *dels* kassaväsendet i viss omfattning för gatunämnden, gas- och vattenverket och hamnstyrelsen, *dels* bokföring och i viss omfattning kassaväsen för stadsfullmäktige m. m., besvärsnämnden, revisionsutskottet, direktionen för upp-

bördsväsendet, lönenämnden, personalutbildningsnämnden, fastighetsnämnden, styrelsen för hyresnämndernas centralkansli (hyresnämnderna), kyrkogårdsnämnden, idrotts- och friluftsstyrelsen, civilförsvarsnämnden, slakthus- och saluhallstyrelsen, handels- och sjöfartsnämnden, hemvärsnämnden, överförmyndarnämnden, rätts- och polisdirektionen, socialnämnden, barnavårdsnämnden, arbetslöshetsnämnden, nykterhetsnämnden, hemhjälpnämnden, pensionsnämndsdelegerade, husmodersseminarierna, centralstyrelsen för undervisning och vård av psykiskt efterblivna, yrkesskolstyrelsen, biblioteksnämnden, arkivnämnden, museinämnden, styrelsen för Liljevalchs konsthall, rådet till skydd för Stockholms skönhet, styrelsen för Prins Eugens Waldemarsudde, sjukvårdsstyrelsen, hälsovårdsnämnden, folkandvårdsstyrelsen, byggnadsnämnden samt styrelsen för bostadsförmedlingen.

Inom kammarkontoret finnas för närvarande jämlikt instruktionen för kontoret följande avdelningar: expeditionen, utgiftsavdelningen, budgetavdelningen, fondavdelningen, räkenskapsavdelningen samt hälkortsavdelningen.

Drätseldirektören är såsom chef för kammarkontoret i främsta rummet ansvarig inför drätselnämnden för fullgörandet av kontorets åligganden. Han företräder kontoret inför drätselnämnden och har att efter vederbörlig beredning göra framställningar till drätselnämnden i de ärenden, vari det ankommer på kontoret att väcka förslag hos nämnden, samt att avgiva yttrande i ärenden, som av nämnden till kontoret remitteras. I ärenden, som skola avgöras av kontoret, tillkommer det drätseldirektören att besluta eller ock att genom generell föreskrift eller för särskilt fall överlåta beslutanderätten å drätselkammaren, avdelningsföreståndare eller annan tjänsteman.

Drätselkammaren är drätseldirektörens ställföreträdare och närmaste man. I denna egenskap har han att under drätseldirektören tjänstgöra som personalchef samt utöva den allmänna ledningen och tillsynen över det löpande arbetet å kontorets olika avdelningar ävensom tillse, att sådana nämndens beslut, som skola genom kontoret verkställas, bli till expedition beförade.

Författningar. Drätselnämndens instruktion för Stockholms stads kammarkontor, fastställd av drätselnämnden 26 jan. 1932, med ändr. (Kf 1957: nr 59). Föreskrifter rör medelsförvaltning, kassarörelse och räkenskaper inom Stockholms stads förvaltning, antagna av SF 27 jan. 1958 (Kf 1958: nr 1). Bestämmelser ang. uppborn och redovisning av Stockholms stad tillkommande inkomst av sportler, antagna av drätselnämnden 16 maj 1922 (Kf 1922: nr 101).

Drätseldirektör (B 7).

(Tjänstetillägg 4,368 kr.)

Sundberg, E. D. (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1967); t. 51 22 05; mottagningstid: 11—12.

Drätselkamrer (B 5).

Nilsson, K.-E. B.

Expeditionen.

Expeditionen emottager, registrerar och fördelar till kontoret inkommande handlingar, emottager under föreskriven kontroll inkommande värdepast, ombesörjer expedieringen av utgående expeditioner, tillhandagår allmänheten med upplysningar i kontorets angelägenheter, handlägger ärenden angående upphandling och dylikt, ombesörjer den för stadens förvaltningar gemensamma platsannonseringen, handlägger ärenden rörande brandförsäkring av staden tillhörig egendom samt inbrotts- och trafikansvarighets- m. fl. försäkringar, bereder till utanordning anslag och bidrag enligt statititeln »Övriga anslag till utomstående institutioner och ändamål», utfärdar räkningar å överförmyndararvoden samt biträder i övrigt med göromål och utredningar, som icke tillhöra annan avdelning.

Förste sekreterare (26).

Nyström, S. L. G.

Sekreterare (24).

Stenberg, S. G. A., tjl. (se sid. 566); Rietz, S. A., tjl. (se sid. 130), *tf.* Rudberg, L. E. A.; Nordquist, f. Molander, Gunn I., *tf.*

Kamrer (22).

Malmström, S. E.

Kamrer (20).

Sjöstedt, K. B. E.

Förste kammarsskrivare (17).

Berg, N. O., tjl. (se sid. 148), *tf.* Bergström, P. O.

Kammarsskrivare (15).

Vakant.

Kontorsassistent (12).

Roslin, f. Jansson, Margit E. I.

Förste kontorsskrivare (11).

Ericsson, Ruth A.; Lindberg, f. Åkesson, Siv K. I.

En *kontorsskrivare*, tre *kanslibiträden*, tre *kontorsbiträden*, en *expeditionsvakt*, ett *expeditionsbiträde*.

Utgiftsavdelningen

innefattande löne- och pensionsdetaljen, skattdetaljen, utanordningsdetaljen samt Stockholms stads kassakontor.

Löne- och pensionsdetaljen upprättar månadslistor för såväl avlöningar till viss personal vid ett flertal förvaltningar som pensioner och

livräntor till stadens samtliga pensionärer samt handlägger bl. a. ärenden rörande olycksfall i arbete för vissa arbetstagare.

Skattedetaljen handhar, i samband med upprättandet av månadslistorna, skatteavdrag och skatteredovisning samt s. k. privatavdrag jämte redovisning av dessa, avger föreskrivna kontrolluppgifter till taxeringsmyndigheterna samt bereder till utanordning arvoden till nämndmän och dagtraktamenten till ledamöter av stadens nämnder m. fl.

Utanordningsdetaljen granskar de utgifter, som skola uppföras å drätselnämndens anordningar, upprättar anordningarna i fråga, kontrollerar till siffran övriga myndigheters anordningar samt ombesörjer utskrivningen av checkar, som erfordras för likvideringen av å anordningarna upptagna utgiftsposter.

Kassakontoret bestrider i föreskriven ordning utanordnade utgifter för stadens förvaltningar, verkställer inlösen av obligationer och kuponger tillhörande stadens lån, försäljer dragningslistor till 1889 och 1893 års teaterpremieobligationslån, mottager inflytande medel samt tillhandahåller lösenmärken, med skyldighet att över kassarörelsen verkställa bokföring och avge redovisning.

Även andra arbetsuppgifter kunna tilldelas avdelningen.

Stadskassör (24).

Olsson, K. H.

Kamrer (20).

Carlsson, T. E.

Förste kammarsskrivare (17).

Waldin, K. A.; Nützmann, S.-O., tjl. för annat uppdrag, *tf.* Eriksson, f. Wiklund, Elsa M.; Gallner, f. Berglund, Karin I. M.

Kammarsskrivare (15).

Eriksson, A. E. I.; Hegland, K. S.

Kontorsassistent (12).

Knutzelius, Irma E. M., tjl., *tf.* Sollenmark, Märta E.

Förste kontorsskrivare (11).

Carlsson, Inga C.; Eriksson, f. Wiklund, Elsa M., tjl. (se ovan), *tf.* Larsson, f. Eriksson, Ingaliil A.

Två *kontorsskrivare*, åtta *kanslibiträden*, fyra *kontorsbiträden*.

Budgetavdelningen.

Budgetavdelningen handhar i första hand den drätselnämnden åliggande kontrollen å anslagsbelastningen, verkställer beräkningar rörande kassabehovet samt biträder vid granskningen av statförslagen och redigeringen av stadens inkomst- och utgiftsstat.

DN

Budgetkamrer (26).

Santing, B. O., tj. (se sid. 273), *tf.* Carl-
gren, R.

Kamrer (20).

Palmén, C. F. R.

Förste kammarsskrivare (17).

Nilsson, K. G., tj. (se nedan), *tf.* Fredriksson,
S. R.; Forsström, F. O.

Kammarsskrivare (15).

Bergström, P. O., tj. (se sid. 147), *tf.* Almer-
fors, P. R.

En *kontorsskrivare*, ett *kanslibiträde*,
ett *kontorsbiträde*.

Fondavdelningen.

Fondavdelningen handlägger ärenden angäen-
de förvaltningen av fonder och donationer, emot-
tager värdehandlingar under föreskriven kontroll,
verkställer debitering av räntor och kapitalbetal-
ningar å utlämnade lån, övervakar, att desamma
inflyta, och föranstaltar om erforderliga indriv-
ningsåtgärder, kontrollerar inlösen och redovis-
ning av kuponger och obligationer till stadens
lån samt handhar med utlottning, inlösen och
redovisning av sådana kuponger och obligationer
förenade göromål i den mån de icke tillhöra
annan avdelning.

Fondkamrer (26).

Olsén, O. G.

Kamrer (20).

Stigner, P. Å. L., tj. för annat uppdrag, *tf.*
Berg, N. O.

Förste kammarsskrivare (17).

Söderlind, f. Strandberg, Paula H.

Kammarsskrivare (15).

Larsson, Eivor M.

Kontorsassistent (12).

Åkerberg, f. Sjöblom, Ingrid E. K.

Tre *kontorsskrivare*, fyra *kanslibiträ-*
den, tre *kontorsbiträden*, en *förste expe-*
ditionsvakt.

Räkenskapsavdelningen.

Räkenskapsavdelningen handhar den kontoret
åliggande bokföringen med likviduppgörelser och
räkenskapsavslutningar, upprättar budgetredovis-
ning och det utdrag ur stadens räkenskaper, som
ärligen publiceras, upprättar kassarapporterna
till drätselnämnden, övar kontroll över uppbör-
den och å stadens bankräkningar, utövar före-
skriften kontroll över värdehandlingsförvaltning-
en samt handlägger övriga kontoret tillhörande
ärenden rörande kassa- och räkenskapsväsendet.

Stadsbokhållare (27).

Christersson, L. A. T.; mottagningstid: 9—11.

Kamrer (24).

Folkard, Å.

Kamrerer (20).

Nordgren, S. A.; Lindberg, K.-E., tj. för annat
uppdrag, *tf.* Nilsson, K. G.

Förste kammarsskrivare (17).

Eriksson, K. B. F.; Born, W. C. F.; Reuter-
swärd, E. V. E., tj. (se nedan), *tf.* Johansson,
R. A. L.

Kammarsskrivare (15).

Eriksson, H. R., *tf.*

Kontorsassistent (12).

Johansson, Margit J. S.

Förste kontorsskrivare (11).

Åström, f. Malmgård, Rut R. K.; Wallström,
Svea L.; Sjöberg, Ingrid R. N.

Tre *kontorsskrivare*, nio *kanslibiträ-*
den, åtta *kontorsbiträden*, en *expeditionss-*
vakt.

Hålkortsavdelningen.

Hålkortsavdelningen tillhandagår kontorets
övriga avdelningar med erforderlig hålkortstek-
nisk service.

Hålkortsföreståndare (20).

Pålsson, L. N. O., tj. för annat uppdrag, *tf.*
Reuterswärd, E. V. E.

Förste kammarsskrivare (17).

Stensö, B. T., tj. för annat uppdrag.

Kammarsskrivare (15).

Marklund, f. Wallin, Ingrid H.

Hålkortstekniker (12).

Florén, H. I.

Förste hålkortsoperatörer (11).

Bökelund, E. A.; Dufbäck, C. U.; Kober, M., tj.
(se sid. 131), *tf.* Finnman, B. O., Gråtgård,
L. Y. G., *tf.*

En *stansföreståndare*, två *hålkortsope-*
ratörer, fem *kontorsskrivare*, fem *kansli-*
biträden, fem *stansoperatörer*, fem *stansbi-*
träden.

Övervaktmästare (10).

Hagelström, E. B.

Två *förste expeditionsvakter*, två *expe-*
ditionsvakter, fyra *expeditionssbiträden*.

Auktionsverket.

Norrtullsgatan 6 (Pa: Box 6044, Sth 6; postgirokonto nr 654); t. 34 07 20 (växel); expeditionstid: 9—15,30, *lördagar och dag före helgdag 9—13 (april—september fredagar 9—15, *lördagar stängt*); kundtjänst 9—15. Auktioner: i regel från 9,30 måndagar, tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar. Visningar: i regel onsdagar och *lördagar 9—15.**

Auktionsverket räknar sitt ursprung från den år 1674 inrättade »auktions- och adressekammaren», för vilken reglemente, den s. k. auktionsskamarordningen, utfärdades den 27 februari samma år. Härigenom ställdes verket under inspektion av borgmästare och råd (jfr sid. 71). Direktionen av verket lämnades såsom privilegium till initiativtagarna, tre rådmän. År 1694, efter den siste privilegieinnehavarens fränfalle, kom verket under magistratsens och dess handelskollegiums förvaltning och direktion. År 1701 ställdes det under enskild förvaltning och förblev så till år 1733, då det återbördades till handelskollegiet. Ledningen av verket utövades därefter av två rådmän med titel direktör.

Rörande verkets förvaltning upprättades den 20 december 1733 ett kontrakt mellan k. m:t och kronan samt Stockholms stad. Därvid stadgades bl. a. förbud för enskilda att hålla auktioner i Stockholm. Detta förbud upprepades i överståthållarens och magistratsens publikation av den 15 mars 1734 och som ytterligare bekräftelse på auktionsverkets uteslutande rätt tillkom den 18 december 1772 ett kungl. förbud mot auktioner »hardt nära tullarna utom Stockholms stad» å dit från staden utförd lösegendom.

År 1814 ställdes verket under drätselkommissionens förvaltning (jfr sid. 109) och år 1864 överflyttades de åligganden, som tillhört de två auktionsdirektörerna till stadens ombudsman.

Tid efter annan ha för auktionsverket utfärdats nya eller ändrade författningsföreskrifter. Nu gällande reglemente för verket fastställdes av överståthållarämbetet den 26 juni 1935 och trädde i kraft den 1 juli samma år. Enligt reglementet äger auktionsverket, där ej annorlunda finnes stadgat, uteslutande rätt att inom Stockholm besörja försäljning genom offentligt utrop av all slags enskild egendom. Verket står under drätselnämndens styrelse och den närmaste tillsynen och kontrollen utövas av auktionsdirektören.

Vid försäljning genom verket har säljaren att för varje parti erlagga dels provision med vissa procent å försäljningssumman dels s. k. slagavgift. Provisionen är tills vidare fastställd till, utom i speciella fall, 15 procent å belopp t. o. m. 200 kr., 6 procent å vad däröver belöper t. o. m. 2,000 kr., samt å belopp däröver 3 procent. Slagavgiften är 2 kronor. Dessa avgifter inkludera ersättning för varje säljares andel i kostnaderna för de obligatoriska auktionskungörelserna.

Sedan år 1949 finnes vid verket en särskild kundtjänst, som mot avgift enligt taxa mottager uppdrag att för säljares räkning bevaka önskat försäljningspris, att i vissa fall avisera spekulanter om när efterfrågade föremål inkomma till försäljning samt att ombesörja inrop för köparens räkning.

Enligt beslut av stadsfullmäktige år 1950 inrättades samma år ett särskilt med auktionsverket samorganiserat helkommunalt aktiebolag för auktions- och pantlånerörelse samt handel med begagnat gods (se sid. 607).

Författningar. Reglemente för Stockholms stads auktionsverk, fastställt av ÖÅ 26 juni 1935 (Kf 1952: nr 18), med ändr. Instruktion för Stockholms stads auktionsverk, utfärdad av drätselnämnden 16 mars 1926 (Kf 1926: nr 102), med ändr. Taxa för kundtjänst vid Stockholms stads auktionsverk, antagen av drätselnämnden 23 aug. 1949 (Kf 1949: nr 39).

Direktör (B 1).

Engberg, B. H. F.; t. 32 94 06; mottagnings-
tid: 9,30—10,30.

Kamrer (22).

Vakant; t. 32 94 07.

Intendent (21).

Osterman, H. G. J. (halvtidstjänst).

Auktionskommissarie (20).

Arnbrant, K. E. A.

Biträdande kommissarie (18).

Vakant.

Förste kammarsskrivare (17).

Norström, Ebba M.

Kammarsskrivare (15).

Parne, J. T., tjl. (se sid. 150); Kruth, Margot E. E.

Förste kontorsskrivare (11).

Nordlund, K. Ingeborg.

Kontorsskrivare (9).

Westberg, E. G.; Bothé, f. Eriksson, Brita E.; Boman, f. Bergkwist, Ingrid H. N.; Holm, f. Mårtensson, Alice H.; Forsberg, f. Lundvall, Marianne.

Förste auktionsassistent (11).

Eriksson, K. G.

Fem auktionsassistenter, tio förste vaktmästare, två kanslibiträden, fyra kontorsbiträden (därav en halvtidstjänst), en telefonist samt tillfällig vaktpersonal.

DN

Bokauktionskammaren.

Norrullsgatan 6 (Pa: Box 6044, Sth 6; postgirokonto nr 654); t. 34 07 20 (växel); expeditionstid: 9—15,30, lördagar och dag före helgdag 9—13 (april—september fredagar 9—15, lördagar stängt); kundtjänst 9—15; auktioner: i regel två dagar i veckan, dock ej under sommarmånaderna samt under tiden omkring jul och nyår. Visningar: i regel onsdagar och lördagar 9—15.

Den första kända bokauktionen i Stockholm hölls den 29 juni 1664. Sedermera såldes böcker genom den år 1674 inrättade »auktions- och adressekammaren». Någon särskild bokauktionskammare fanns sålunda ännu ej.

År 1702 kom det till en konflikt mellan auktionsverket och en privatperson vid namn von der Hardt med anledning av att denne anordnat en bokauktion i staden. En förlikning skedde dock året därpå, varigenom deras inbördes förhållande reglerades. Från denna tidpunkt kan bokauktionskammaren räkna sin tillvaro. Redan två år därefter befriades emellertid von der Hardt från allt beroende av verket, i det han erhöill fullmakt att vara bokauktionator i Stockholm och Uppsala »aldeles afskilt och befriat ifrån Stadsens Auktion». Vid hans fränfälle år 1712 förlades bokauktionerna administrativt åter under »auktions- och adressekammaren». Fram till och med år 1816 utgjorde sedan bokauktionskammaren en särskild avdelning av auktionsverket. Därefter och ända fram till år 1935 drevs kammaren av enskilda entreprenörer, varvid dock verksamheten reglerades genom reglementen utfärdade av staden. Från och med sistnämnda år utgör bokauktionskammaren enligt beslut av drätselnämnden den 30 oktober 1934 åter en avdelning av auktionsverket.

Bokauktionskammarens verksamhet avser försäljning genom offentligt utrop av böcker, planschverk, kartor, gravyrer, musikaler, autografer, frimärken, mynt m. m. För varje auktion upprättas katalog.

Vid försäljning genom bokauktionskammaren erlägger säljaren till kammaren viss, å inropssumman beräknad avgift (se bokauktionskammarens reglemente).

Beträffande den s. k. kundtjänsten, se sid. 149.

Författningar. Reglemente för bokauktionskammaren, fastställt av ÖÅ 26 juni 1935 (Kf 1935: nr 10), med ändr. Taxor för inropsprovision samt katalogisering, fastställda av drätselnämnden 7 juni 1936, med ändr.

Auktionskommissarie (20).

Vakant, *tf. Parme, J. T.*

Kontorsassistent (12).

Aspner, L. S.

Förste kontorsskrivare (11).

Bergström, Anna-Greta.

En auktionsassistent, en förste vaktmästare, ett kanslibitråde, en tillfällig tjänsteman, en expeditionsvakt.

Beträffande **Stockholms kommunala auktions- och pantaktiebolag**, se sid. 607.

Hundstallet.

Fiskartorpsvägen, Sth NO; t. 20 38 48; expeditionstid: 9,30—16, lördagar och dag före helgdag 9,30—14.

Hundskatt utgår i Stockholm med 60 kr. per hund och år. Skriftlig anmälan om innehav av skattepliktig hund skall jämte hundskatt ingivas till uppboordsverket årligen under januari månad (jfr sid. 61). Inträder skatteplikt under löpande år, skall skatten jämte ovan nämnd anmälan ingivas inom trettio dagar därefter. Skatt skall dock ej erläggas, därest förhållande, som eljest skolat föranleda skatteplikt, inträder efter september månads utgång.

Sedan länge har i Stockholm funnits ett av Svenska hundskyddsföreningen drivet hundstall för vilsekomna, av polisen infångade hundars upptagande och vårdande. Under stadens medverkan uppförde hundskyddsföreningen år 1928 ett nytt hundstall å en av staden kostnadsfritt upplåten tomt vid Värtan. Hundskyddsföreningen anställer och avlönar en av drätselnämnden godkänd vårdare samt uppbrår ersättning av ägaren till i stallet intagen hund med 5 kr. per dag jämte ersättning för annonskostnader. För hund, vilken icke av ägare avhämtas inom fem dagar och som därefter måste avlivas, erlägger staden 16:50 kr. till föreningen. Avlivning sker smärtfritt antingen vid hundstallet under kontroll av veterinär eller vid Johanna Häggs anstalt eller också utlämnas hunden till pälitlig djurvård enligt vissa av drätselnämnden fastställda villkor. Även hund, för vilken till betalning förfallen hundskatt ej erlagts, skall av kommunen omhändertagas. Därest skatten ej betalas inom åtta dagar efter anmälan därom, får hunden dödas.

Drätselnämnden äger utse en ledamot i hundskyddsföreningens styrelse samt en av föreningens revisorer.

Författningar. Bestämmelser rör. hundstallet i Stockholm, kontrakt mellan drätselnämnden och Svenska hundskyddsföreningen 29 maj 1928 (Kf 1928: nr 88). Lag 30 juni 1943 om tillsyn av hundar. Särskilda bestämmelser ang. hundskatten i Stockholm, fastställda av drätselnämnden 28 nov. 1933 (Kf 1933: nr 83), med ändr.

Vårdare

(avlönad av Hundskyddsföreningen).

Andreasson, P. T.

Av drätselnämnden förvaltade fonder.

Av staden anordnade fonder.

Enligt kommunallagen för Stockholm (Kf 1957: nr 66) äger staden avsätta medel till följande fonder: a) *pensionsfond* för beredande av pension eller därmed jämförligt understöd åt personer i stadens tjänst eller deras efterlevande, b) *kassaförlagsfond* för tillgodoseende av stadens behov av rörelsekapital, c) *allmän investeringsfond* för anskaffande av anläggningstillgångar för stadens behov samt d) *särskild investeringsfond* för anskaffande av i avsättningsbeslutet angiven anläggningstillgång. Vidare äger staden i samband med fastställande av utgifts- och inkomststaten avsätta medel till *skatteregleringsfond* eller taga i anspråk medel ur sådan fond. Inspråktagande av medel ur skatteregleringsfond får ej avse mer än 1/3-del av det högsta belopp, vartill fonden beräknas uppgå vid utgången av det år beslutet fattas eller uppgått vid utgången av något av de två närmast föregående åren. Med konungens medgivande får staden slutligen dels avsätta medel till *fond för tillgodoseende av visst annat särskilt behov*, dels ock taga i anspråk medel ur fond för annat ändamål än det, för vilket fonden är avsedd och även ur skatteregleringsfond i vidare mån än ovan angivits.

Under åren 1955—1957 var kommun enligt lag den 9 april 1954 (Kf 1954: nr 30) skyldig att avsätta medel till *särskild skatteregleringsfond* i anledning av fastighetsskattens omläggning.

Vid 1961 års utgång funnos följande fonder: *pensionsfonder*: pensions- och familjepensionsfonderna; *allmänna investeringsfonden*; *skatteregleringsfonden*; *särskilda skatteregleringsfonden*; *fonder för tillgodoseende av andra särskilda behov*: brandskaderegleringsfonden, fonden för stadshusets konstnärliga utsmyckning, fonden för Forsgrénska medborgarhusets och Lillienhoffska husets konstnärliga utsmyckning, fonden för driftförlust vid de affärdrivande verken eller för igångsättande av arbeten, fonden för bostadssocial subvention, fonden till premier m. m. åt elever vid stadens handelsskolor och handelsgymnasium, fonden för amortering m. m. av 1893 års teaterpremieobligationslån, fonden för inlösen av skulder i inköpta fastigheter, fonden för gravunderhållskostnader, för vilka avgifter erlagts för flera år, gatur regleringsfonden samt småstugufonden.

Vissa uppgifter rörande storleken m. m. av dessa fonder finnas intagna i Statistisk årsbok för Stockholms stad.

Pensionsfonden.

I anledning av en i stadsfullmäktige år 1923 väckt motion och närmast i syfte att åstad-

komma en önskvärd och lämplig utjämning mellan olika beskattningsperioder av kostnaderna för pensionering av stadens ordinarie befattningshavare och arbetare beslöt stadsfullmäktige den 16 maj 1927 (Utl. 1927: nr 133) dels att fr. o. m. år 1927 skulle finnas en pensionsfond, från vilken kostnaderna för utgående pensioner till stadens ordinarie befattningshavare och arbetare (och annan kollektivt avlönad personal) skulle bestridas, dels uppdraga åt drätselnämnden att omhändera fondens förvaltning samt ombesörja utbetalningen av från densamma utgående pensioner. Till denna fond skulle såsom inkomst överföras, förutom ränta å fondens kapital och anslag till försäkringstekniskt beräknade årsavgifter för personalens pensionering, anslag till ränta (men ej amortering) å den s. k. fondbristen, d. v. s. den brist i fonden, som kunde anses förefintlig på grund av att avsättning av beräknade pensionsavgifter för personalen tidigare ej ägt rum.

Enligt en per den 31 december 1936 verkställd försäkringsteknisk utredning utgjorde fondbristen sammanlagt 105,030,000 kr.

I samband med den år 1937 genomförda löne- och pensionsregleringen beslöt emellertid stadsfullmäktige vid fastställandet av staten för år 1938 att pensionerna skulle utgå från anslag på nämndernas statar och ej från pensionsfonden. I avvaktan på närmare utredning rörande pensionsfondens framtida användning gjordes dock undantag för de s. k. affärdrivande verken, till vilka räknades gas-, elektricitets- och vattenledningsverken, även som för hamnstyrelsen, renhållningsverket samt slakthus- och saluhållsstyrelsen. För dessa verk skulle i överensstämmelse med vad som ursprungligen avsetts för förvaltningen i dess helhet, avsättning till pensionsfonden ske motsvarande försäkringstekniskt beräknade årsavgifter för personalens pensionering samt ränta å den för dessa verk uppskattade pensionsfondsbristen. Fr. o. m. år 1941 uppfördes emellertid i staten jämväl för dessa verk anslag till de aktuella pensionskostnaderna, varmed all avsättning till fonden upphörde.

Fr. o. m. år 1944 sammanfattas kostnaderna för egenpensionerna under titeln *Pensioner* å finansförvaltningens stat, varjämte som inkomst under samma titel upptages pensionsfondens beräknade avkastning. De olika förvaltningarna påföras formella pensionsavgifter, vilka å finansförvaltningens stat upptagas såsom inkomst under titeln *Pensionsavgifter*.

Pensionsfondens kapital, bildat under åren 1927—1940, uppgick den 31 december 1961 till 32,100,931 kr.

Familjepensionsfonderna.

Familjepensionsfonden för tjänstemän.

Pensioneringen av efterlevande till befattningshavare i stadens tjänst ombesörjdes tidigare av trenne enskilda pensionskassor, nämligen Stock-

holms stads befattningshavares familjepensionskassa, Stockholms poliskårs änke- och pupillkassa, understödsförening, samt understödsföreningen polispersonalens i Stockholm enskilda änke- och pupillkassa. (Rörande bestämmelserna för dessa kassors verksamhet, se kommunalkalendern år 1937.) I samband med 1937 års lönereglering åtog sig emellertid staden, närmast efter mönster från statsförvaltningen, att i fråga om på kommunalstyrelsens lönestat upptagen personal själv ombesörja familjepensioneringen, ehuru under fortsatt bidragsplikt från personalens sida. I samband härmed övertogs de omnämnda änke- och pupillkassorna av staden. De tillgångar, som härigenom överfördes till staden, uppgingo till i runt tal 15,000,000 kr. Av dessa medel bildades en särskild familjepensionsfond.

Till familjepensionsfonden, som var avsedd att bestrida kostnaderna för utgående familjepensioner till efterlevande åt ifrågavarande personal, skulle, förutom de från de tidigare kassorna övertagna medlen, avsättas familjepensionsavdrag enligt fastställt lönestat. Vid ikraftträdandet av 1947 års lönereglering den 1 januari 1948 upphörde ordningen med familjepensionsavdrag för tjänstemännen, i det att dessa enligt de nya löneplanerna erhöles nettolön.

I anledning härav uppföras fr. o. m. år 1949 i likhet med vad som gäller för egenpensionerna anslag i staten till utgående familjepensioner under titeln Pensioner, varjämte under samma titel som inkomst upptages familjepensionsfondens beräknade avkastning. De olika förvaltningarna påföras formella familjepensionsavgifter, vilka å finansförvaltningens stat upptagas som inkomst under titeln Pensioner. Familjepensionsfondens kapital uppgick den 31 december 1961 till 30,876,641 kr.

Familjepensionsfonden för arbetare.

Den 12 december 1939 beslöt stadsfullmäktige att anordna en särskild fond för pensionering av efterlevande efter arbetare i stadens tjänst. Fr. o. m. 1949 års stat tillämpas för denna fond samma regler för budgeteringen, som gäller för familjepensionsfonden för tjänstemän. Fondens kapital uppgick den 31 december 1961 till 6,223,098 kr.

Skatteregleringsfonden.

Till denna fond ha i staterna för åren 1937—1955 avsatts sammanlagt 120,97 milj. kr. Härav har till budgetreglering under åren 1940—1958 disponerats 59,32 milj. kr., vadan fondens behållning den 31 december 1961 utgjorde 61,65 milj. kr.

Från förutvarande förmyndarkammaren övertagna medel.

Sedan förmyndarkammarens förvaltning av omyndigas värdehandlingar m. m. upphört i följd

av 1924 års förmynderskapslagstiftning, överfördes förvaltningen av vissa hos förmyndarkammaren inestående medel år 1934 till drätselnämnden. Bland dessa medel märkes förmyndarkammarens s. k. allmänna fond, i vilken hade ingått omyndigas samt frånvarande eller okända arvingars medel. Denna fond uppgick den 31 december 1961 till 87,874 kr. Vidare förvaltar drätselnämnden av förmyndarkammaren förut förvaldade donationsfonder, vilkas kapitaltillgångar den 31 december 1961 uppgingo till sammanlagt 810,165 kr.

Förmyndarkammaren upphörde med utgången av år 1956. Dess verksamhet övertogs därvid av Stockholms stads överförmyndarnämnd (se sid. 267).

Författningar. Särskilda föreskrifter rör Stockholms stads drätselnämnds förvaltning av vissa av förmyndarkammaren förut förvaldade medel och tillgångar m. m., k. m:ts brev 24 nov. 1933 (Kf 1933: nr 54), med ändr. Upphörande av Stockholms förmyndarkammarens verksamhet m. m., k. m:ts brev 2 nov. 1956 (Kf 1956: nr 60).

Donationsfonder.

Såvida ej annat av donator eller stadsfullmäktige bestämts, förvaltas till staden överlämnade donationsfonder av drätselnämnden. Ett sammandrag över de av staden förvaldade donationsfonderna finnes intaget i Statistisk årsbok för Stockholms stad. Donationsurkunder tillhörande donationer gjorda före år 1936 äro intagna i »Handbok över av Stockholms stad förvaldade donationsfonder» (se Kommunal författningshandbok för Stockholm, år 1936, del 5).

En redogörelse för de donationsfonder, som kunna anses ha den största allmänna betydelsen, följer nedan.

De med donationsmedel uppförda bostadshusen förvaltas av drätselnämnden, utom de av fröken Magna Sunnerdahl donerade bostadshusen (se sid. 154), som förvaltas av en särskild styrelse.

Forsgrénsska fonden.

Genom testamente den 16 maj 1899 donerade grosshandlaren C. R. Forsgrén († 1901) huvuddelen av sin förmögenhet till Stockholms stad, att som särskild fond förvaltas av stadsfullmäktige. Fonden får ej nedgå under 2 milj. kr. Avkastningen skall besparas för fem år i sänder, för att vid slutet av varje femårsperiod efter stadsfullmäktiges beprövande användas, med lokal begränsning till Stockholm, för något av följande ändamål: allmänna inrättningar för handeldens befordran och rörelsens underlättande, välgörenhetsinrättningar, anstalter för befordran av sundhet och hälsovård, undervisningsanstalter, uppförande av byggnader i det allmänna in-

tresse samt anläggande och försköning av allmänna platser; dock bör endast undantagsvis understöd lämnas åt redan befintliga inrättningar. Närmare bestämmelser rörande fonden antogs av stadsfullmäktige den 29 oktober 1906 och 21 maj 1907.

Följande utdelningar ur Forsgränska fonden ha ägt rum:

år 1908 475,000 kr. till handelshögskoleföreningen i Stockholm som bidrag till upprättande av en handelshögskola i huvudstaden (jfr sid. 616);

år 1912 500,000 kr. till cancerföreningen som bidrag till upprättande i Stockholm av en vårdanstalt för kräftsjuka (jfr sid. 628);

år 1920 (uppskjutet från 1918) 575,000 kr., jämte ränta därå sedan 1918, som bidrag till uppförande av ett stadsbibliotek (jfr sid. 448);

år 1923 600,000 kr. till Stockholms borgarskola som bidrag till uppförande av en byggnad för skolan (jfr sid. 619);

år 1929 600,000 kr. som bidrag till uppförande av Forsgränska medborgarhuset å Södermalm (jfr sid. 175);

år 1933 700,000 kr., som ytterligare bidrag till uppförande av Forsgränska medborgarhuset;

år 1938 550,000 kr., som ytterligare bidrag till uppförande av Forsgränska medborgarhuset;

år 1943 425,000 kr., som bidrag till ABF:s Stockholmsavdelning för uppförande av ett studiehjem;

år 1948 381,700 kr. till Sveriges författareförening för bildande av en stipendiefond, sedermera benämnd Fredrik Ströms minnesfond (Forsgränska donationen) (jfr sid. 622);

år 1953 385,150 kr., som ytterligare bidrag till ABF:s Stockholmsavdelning för uppförande av ett studiehjem.

Fondens storlek uppgick vid 1961 års slut till 2,956,563 kr., varav grundfond 2,000,000 kr., reservfond 343,311 kr. och avkastning 613,252 kr.

B. A. Danelii donationsfond.

Genom gåvobrev den 3 april 1909 överlämnade grosshandlaren B. A. Danielius' änka och döttrar till Stockholms stad en av honom tilltänkt donation, benämnd »B. A. Danelii donationsfond». Av fonden, som ej får nedgå under 2 milj. kr., skulle den besparade avkastningen, i syfte att bereda tillgång till billiga bostäder för vissa grupper arbetande kvinnor, användas till uppförande av tre bostadshus, vart och ett för en kostnad ej överstigande 400,000 kr. Sedan dessa uppförts, skulle dels högst 300,000 kr. användas till uppförande av tre konstverk, avsedda att pryda tre av huvudstadens öppna platser, dels därefter två års besparade medel ansås till åstadkommande av ett folkbibliotek. Sedan dessa donationsvillkor numera uppfyllts, skall avkastningen av fonden, varje gång den uppgår till 400,000 kr., användas till något ändamål, som avser huvudstadens förskönande,

förbättrande av dess hygien, befolkningens höjande i intellektuellt hänseende eller motverkande av vissa fackföreningssträvanden, däremot *icke* till ändamål, som enligt gällande författningar skola bekostas av allmänna medel, eller för att lindra skatterna.

Med anlåtande av donationsmedel ha å av staden kostnadsfritt upplåtna tomter uppförts följande bostadshus:

år 1913 Bondegatan 74 (förutom tjänstebostäder 105 lägenheter);

år 1922 Bondegatan 72 (83 lägenheter) samt samma år Ölandsgatan 51 (67 lägenheter);

år 1929 Erstagatan 28 (88 lägenheter); till detta hus donerade fröken Ebba Danelius ytterligare 150,000 kr.; och

år 1947 Rutger Fuchsgatan 9—11 (67 bostadslägenheter jämte barndaghem och sällskapsrum); kostnaden för detta hus uppgick till 1,366,000 kr., varav fonden bidragit med 491,000 kr. (utgörande besparade inkomster från ovannämnda tre fastigheter), medan resterande belopp täckts genom lån från vissa fonder.

Av fondens avkastning i övrigt ha stadsfullmäktige beviljat följande bidrag:

år 1925 250,000 kr. till färdigställande av stadsbibliotekets huvudbyggnad (jfr sid. 448);

år 1930 200,000 kr. till uppställning å Hötorget framför konserthuset av Carl Milles' skulpturverk »Orfeus» och 50,000 kr. till skulptural utsmyckning av parkområdet mellan stadsbiblioteket och handelshögskolan enligt förslag av E. G. Asplund och I. Johnsson;

år 1934 högst 1,200,000 kr. för anläggande av ett nytt friluftsbad, benämnt Daneliabadet (jfr dock nedan);

år 1936 200,000 kr. till stiftelsen Birkagården för anskaffande av lämpliga lokaler för dess verksamhet och 200,000 kr. till Stockholms kyrkliga sjömansvård för anordnandet av ett sjömansinstitut i Stockholm;

år 1943 sammanlagt 800,000 kr., varav 150,000 kr. till uppförandet av John Lundqvists uppståndelsemonument på Skogskyrkogården, 50,000 kr. till uppförandet av Carl Eldhs monument över August Strindberg i Tegnerlunden, 15,000 kr. till uppförandet av Nils Sjögrens skulptur »Systerarna» på Mosebacke Torg och övriga 585,000 kr. till ett tiotal olika sociala och kulturella institutioner med varierende belopp;

år 1951 1,043,855 kr. till inköp av de s. k. Lissmafastigheterna (av staden för vissa friluftsansamål förvärfvade fastigheter i Huddinge socken, jfr sid. 222); bidraget utgjorde behållningen av de Daneliiemedel, som av stadsfullmäktige tidigare anvisats för anläggande av ett friluftsbad, men som icke kunnat disponeras för sitt ursprungliga ändamål;

år 1952 125,000 kr. till resandet vid Jarla-plan av Sigrid Fridmans staty över Ellen Key och 75,000 kr. till annat kulturellt ändamål;

år 1954 600,000 kr. till iståndsättande av Storehovs slott;

DN

år 1957 dels 110,000 kr. för åstadkommande inom fastigheten Lilla Hornsberg av ett författarnas hus, dels ytterligare 440,000 kr. till iståndsättande av byggnader, trädgård och park vid Sturehovs slott.

Fondens kapital uppgick vid 1961 års slut till 3,987,368 kr., varav grundfond 2,000,000 kr., underhålls- och nybyggnadsfond 342,347 kr. samt värdet av de av fondens medel uppförda bostadshusen 1,645,021 kr.

Andra donationsfonder, avsedda för anskaffande av billiga bostäder.

Lotty Bruzelius' bostadsfond

(till förmån för självförsörjande kvinnor).

Den 22 maj 1906 överlämnade professorskan Lotty Bruzelius, född Kempe, († 1941), till Stockholms stad en donation å 400,000 kr., avsedd att bereda tillgång till billiga bostäder, huvudsakligen för självförsörjande kvinnor, under förutsättning att staden upplåte för ändamålet lämpliga byggnadstomter.

Donatrix överlämnade sedermera för samma ändamål ytterligare sammanlagt 355,000 kr.

Av viss del av donationsmedlen samt behållna hyresmedel har bildats en underhålls- och nybyggnadsfond, som vid 1961 års slut uppgick till 549,512 kr. De uppförda byggnaderna äro bokförda till ett värde av 1,858,867 kr.

Med anlitande av donationsmedlen och ytterligare av donatrix överlämnade medel ha uppförts följande bostadshus:

år 1907 Dalagatan 35—37, två hus (förutom tjänstebostäder 135 lägenheter);

år 1913 Västeråsgatan 3 (143 lägenheter); och

år 1931 Ola Hanssonsgatan 1—9 (150 lägenheter).

Stiftelsen Magna Sunnerdahls bostadshus.

Den 5 maj 1914 överlämnade fröken Magna Sunnerdahl († 1935) till Stockholms stad en

donation å 400,000 kr. till uppförande av bostadshus, avsedda för personer ur arbetarklassen med företräde för barnrika familjer, under förutsättning att staden kostnadsfritt upplåte för ändamålet erforderlig tomtmark.

Sedermera förordnade fröken Sunnerdahl, att vid hennes död skulle till staden överlämnas ytterligare 900,000 kr., att användas i samma syfte som förutnämnda donation. Av detta belopp överlämnade donatrix redan under sin livstid 379,000 kr.

Med användande av donationsmedlen ha uppförts följande bostadshus (alla belägna i kv. Kristallen):

år 1916 Bondegatan 68, Klippgatan 18 och Skånegatan 101, tre hus (72 lägenheter);

år 1929 Borgmästargatan 13 (33 lägenheter); och

år 1936 Klippgatan 20 och Skånegatan 103, ett hus (41 lägenheter).

I enlighet med donationsbestämmelserna handlade donatrix från början själv byggnadernas förvaltning. Enligt hennes önskan tillsattes år 1931 en särskild styrelse på tre personer, därav en av henne själv utsedd ständig ledamot. Drätsel-nämnden och socialnämnden utse vardera en ledamot.

Stiftelsens kapital uppgick vid 1961 års slut till 1,631,394 kr., varav byggnadernas bokförda värde 1,431,000 kr.

Styrelse.

Bohman, A. G., f. d. direktör (ständig ledamot, utsedd av donatrix); ***Göransson, B. O. H.**, inspektör (utsedd av socialnämnden för år 1962); ***Forsberg, K. W. G.**, förbundsordförande, stadsfullm. (utsedd av drätselnämnden för åren 1961—1962).

Sekreterare och redogörare: **von Heland, H. C. S.**, spårvägsdirektör.

Ang. **Arbetarebostadsfonden**, se sid. 302.
ang. **Berg-Rolanderska fonden**, se sid. 631.

Direktionen för Stockholms stads uppbördsväsen.

Se sid. 59.